

9ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

Μαθητές και μαθήτριες προτείνουν και παρουσιάζουν βιβλία

Καταγραφές-απόψεις-εντυπώσεις από την ανάγνωση βιβλίων Λογοτεχνίας μαθητών και μαθητριών του 9ου Γυμνασίου Τρικάλων.
Δράσεις Ενίσχυσης Φιλαναγνωσίας:
παρουσιάσεις βιβλίων.

“Αποκτώντας Φιλοσοφία Ανάγνωσης: Η απόλαυση της ανάγνωσης Λογοτεχνίας και η πνευματική καλλιέργεια.”

Σχολικό Έτος 2025-26

Υπεύθυνη-διδάσκουσα καθηγήτρια:

**Ηλιάδη Αμαλία, φιλόλογος-ιστορικός
(ΠΕ02), Δ/ντρια 9ου Γυμνασίου Τρικάλων**

Φέτος, στο πλαίσιο των δράσεων αυτοαξιολόγησης σχολικής μονάδας και με θέμα «Η σημασία-αξία της Φιλαναγνωσίας και η συμβολή της σχολικής βιβλιοθήκης στη διεύρυνσή της» αποφασίσαμε να ασχοληθούμε με ανάλογες εκπαιδευτικές-επιμορφωτικές δράσεις (Β' Τάξη, τμήματα Β1, Β2).

Οι λόγοι που μας έκαναν να ασχοληθούμε με το συγκεκριμένο θέμα ήταν πολλοί και μεταξύ αυτών η ανάγκη απόκτησης γνώσεων και αισθητικής απόλαυσης από την επαφή μας με αυτό. Μέσω των διερευνητικών διαδικασιών αυτής της δράσης Φιλαναγνωσίας, περπατήσαμε στα μονοπάτια της ανάγνωσης λογοτεχνικών βιβλίων, του σχολιασμού και της ανάλυσης εικόνων και έργων τέχνης, του προβληματισμού και της ανταλλαγής απόψεων για την δύναμη λόγου και εικόνας, της συλλογής στοιχείων και την ολοκληρωμένη πραγμάτευση και σύνθεση του θέματός μας. Εμπνεόμενοι από εικόνες και σχετικά βιβλία και κείμενα και διαπνεόμενοι από δημιουργική ορμή και ερευνητική διάθεση, οι μαθητές και οι μαθήτριά μου του 9ου Γυμνασίου Τρικάλων διατύπωσαν τις σκέψεις και τις αντιλήψεις τους για την ανάγνωση, εκφράζοντας παράλληλα τα συναισθήματά τους για το αγαθό της αυτομόρφωσης: αιτίες και αφορμές, παράλληλα, για να επανεκτιμήσουμε και να αναδείξουμε την αυταπόδεικτη αξία του σκεπτόμενου ανθρώπου.

Σε αυτό το πλαίσιο, απλώσαμε την δημιουργική σκέψη και την φαντασία μας στον καμβά της γνώσης για να εκφράσουμε, ως κατακλείδα, την ειλικρινή μας ευαρέσκεια για το πρωτότυπο και ενδιαφέρον ψηφιοποιημένο εκπαιδευτικό υλικό που διαμόρφωσε και, εν τέλει, δημιούργησε η πολιτιστική μας ομάδα. Αποτελεί, πραγματικά, μια ελκυστική περιήγηση σε ένα παλίμψηστο εικόνων και λόγου, από όπου αναδύεται η πολύτιμη εμπειρία των ανθρώπων και η μετουσιωμένη, σε εσωτερικό πλούτο, γνώση και αυτοσυνειδησία. Καλοτάξιδη στον κόσμο της γνώσης και της παιδείας η συνθετική μας παρουσίαση. Μια παρουσίαση όπου εμπεριέχονται ενδεικτικά αποσπάσματα από κείμενα των μαθητών/τριών μας τα οποία δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο της παραγωγής λόγου, ως βασικού πεδίου της καινοτόμου πολιτιστικής μας δράσης. Ως εισαγωγή στο θέμα μας λειτούργησαν τρία κομβικά ερωτήματα Φιλαναγνωσίας που τέθηκαν στους μαθητές/τριές μας και οι σταχυολογημένες απαντήσεις τους: «Εκτιμάτε την Ιστορία, την Τέχνη, τα εικαστικά έργα τέχνης και την λογοτεχνία και, αν ναι, για ποιους λόγους; Ποια η σημασία της Φιλαναγνωσίας στη ζωή σας; Τι είδους πλεονεκτήματα νομίζετε ότι μπορεί να σας προσφέρει;»

Ερωτηματολόγιο:

Ερωτήσεις προς μαθητές:

Σου αρέσει να διαβάζεις; Για ποιους λόγους;

Πόσο συχνά δανείζεσαι βιβλία από βιβλιοθήκες ή συμμαθητές/τριές σου;

Επηρεάζει από τις απόψεις του περίγυρού σου για το τι θα διαβάσεις ή βασίζεσαι αποκλειστικά στην ατομική σου πρωτοβουλία;

Διαμορφώνουν τις προτιμήσεις σου στο διάβασμα οι διαφημίσεις;

Οι γονείς σου λογοκρίνουν τις επιλογές σου;

Το οικογενειακό σου περιβάλλον αγαπά το διάβασμα βιβλίων ή το θεωρεί χάσιμο χρόνου;

Ποια βιβλία έχουν «μείνει» έντονα στη μνήμη σου και γιατί;

Προτιμάς τα σχολικά βιβλία από τα εξωσχολικά ή το αντίθετο και γιατί;

Στον ελεύθερο χρόνο σου διαβάζεις, ακούς μουσική ή βλέπεις τηλεόραση;

Τι σε ευχαριστεί περισσότερο;

(Οι μαθητές εξηγούν ποιο από τα βιβλία-κείμενα που διάβασαν οι ίδιοι τους έκανε μεγαλύτερη εντύπωση και γιατί)

Η χρησιμότητα της πνευματικής αναζήτησης και του ελεύθερου στοχασμού ήταν και παραμένει η εξής: να ολοκληρωθεί η μάθηση ενός παιδιού με στόχο αυτό με τη σειρά του να μάθει να σκέφτεται.

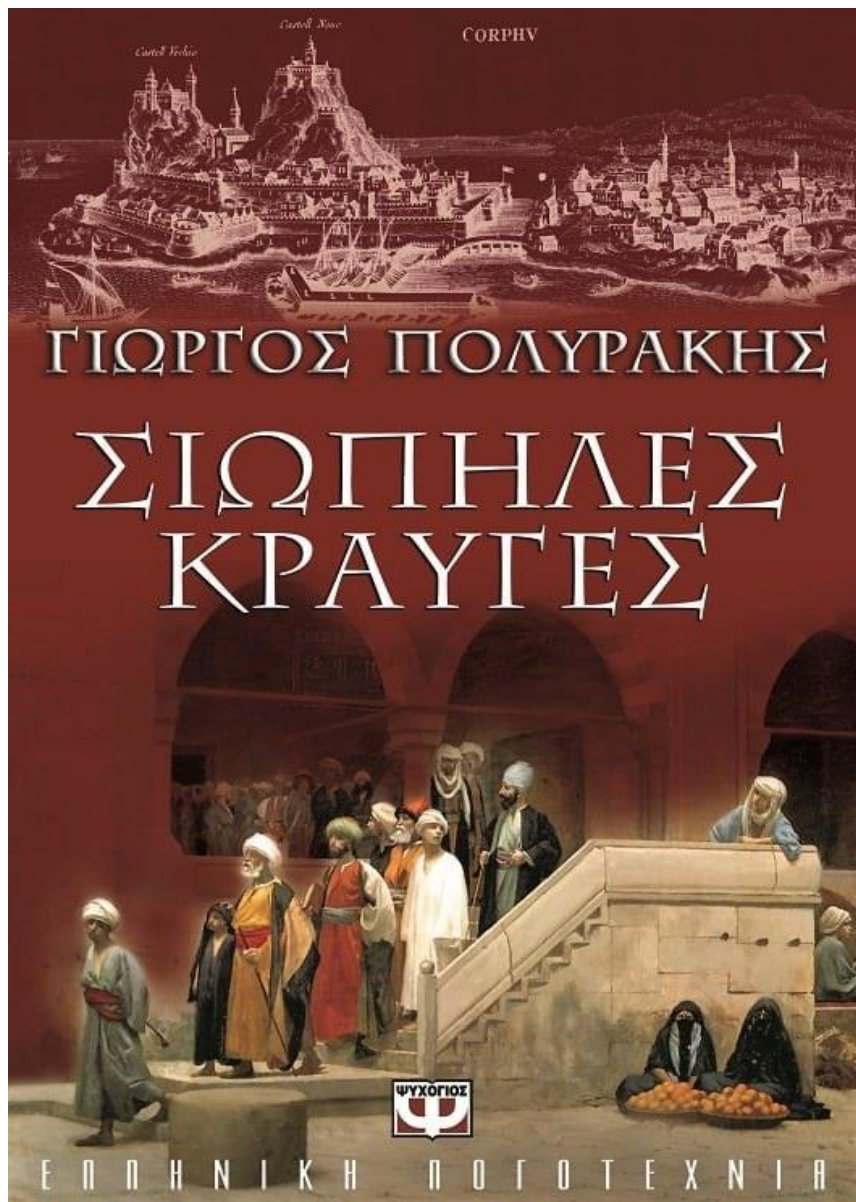
Ακολουθούν σταχυολογημένες καταγραφές-απόψεις-εντυπώσεις από την

ανάγνωση βιβλίων Λογοτεχνίας μαθητών και μαθητριών του 9ου Γυμνασίου

Τμήμα: Β2

Μαθητής: Τσιμπούκας Γεώργιος

Βιβλίο: «Σιωπηλές Κραυγές» Συγγραφέας: Γιώργος Πολυράκης

Σχολιασμός Εξωφύλλου

Το εξώφυλλο έχει φόντο σε αποχρώσεις του κόκκινου και δείχνει μια σκηνή από την Ανατολή. Άντρες με παραδοσιακές στολές κατεβαίνουν σκάλες, ενώ κάτω κάθονται δύο γυναίκες ντυμένες στα μαύρα, πουλώντας φρούτα. Η εικόνα αποπνέει ατμόσφαιρα εποχής και δείχνει τη διαφορά ανάμεσα στους ισχυρούς και στους φτωχούς. Ο τίτλος «Σιωπηλές Κραυγές» συμβολίζει τον πόνο και την αδικία που δεν εκφράζονται με λόγια, αλλά υπάρχουν μέσα στις ψυχές των ανθρώπων.

Σχολιασμός Οπισθόφυλλου

Στο οπισθόφυλλο παρουσιάζεται η ιστορία μιας οικογένειας στην Κωνσταντινούπολη του 16ου αιώνα. Ο πατέρας, Ιωάννης Νοταράς, θανατώνεται επειδή προσπαθεί να σώσει τον γιο του,

ενώ η γυναίκα και η κόρη του οδηγούνται στο χαρέμι του σουλτάνου. Το κείμενο μάς προετοιμάζει για ένα ιστορικό μυθιστόρημα γεμάτο δράση, συναισθήματα και αγώνες για ελευθερία. Δείχνει ότι οι ήρωες παλεύουν με αξιοπρέπεια, ακόμα και μέσα στη σκλαβιά και την αδικία.

Βιογραφικό Σημείωμα Συγγραφέα

Ο Γιώργος Πολυράκης γεννήθηκε στην Κρήτη και σπούδασε Ιατρική. Από μικρός ασχολήθηκε με τη συγγραφή, συνδυάζοντας τη λογοτεχνική του ευαισθησία με την ανθρωπιά που απορρέει από το επάγγελμά του. Τα έργα του χαρακτηρίζονται από έντονα συναισθήματα, βαθιά κατανόηση της ανθρώπινης ψυχής και σεβασμό στις αξίες της αγάπης, της ελπίδας και της προσφοράς. Έχει γράψει πολλά ιστορικά και κοινωνικά μυθιστορήματα, στα οποία κυριαρχούν οι αξίες της ελευθερίας και της δικαιοσύνης. Με το έργο του δείχνει ότι, ακόμα και μέσα σε δύσκολες εποχές, οι άνθρωποι μπορούν να παραμένουν δυνατοί και ανθρωπinoi.

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΡΙΩΝ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΩΝ

Απόσπασμα 1:

«Έτσι φαντάζομαι ότι γίνεται στο τέλος. Η προσέγγιση με το θάνατο δείχνει τον άνθρωπο γυμνό, δυνατό ή αδύναμο.» (σελ. 21)

Σχόλιο:

Το απόσπασμα αυτό μιλά για το πώς ο άνθρωπος αντιμετωπίζει τον θάνατο. Ο συγγραφέας θέλει να δείξει ότι, όταν κάποιος φτάνει στο τέλος της ζωής του, φαίνεται ο πραγματικός του χαρακτήρας. Τότε δεν έχουν σημασία τα χρήματα ή η δύναμη, αλλά το πόσο δυνατή είναι η ψυχή του. Ο άνθρωπος φαίνεται «γυμνός», δηλαδή όπως είναι πραγματικά, χωρίς να κρύβεται. Μπορεί να δείχνει δυνατός, αν αντιμετωπίζει το τέλος με θάρρος, ή αδύναμος, αν φοβάται. Το μήνυμα είναι ότι ο τρόπος που βλέπουμε τον θάνατο δείχνει και το πόσο ώριμοι και θαρραλέοι είμαστε.

Απόσπασμα 2:

«Είναι πολύ σπουδαίο γεγονός να σου δίνει ένας άνθρωπος τον εαυτό του να τον γνωρίσεις.» (σελ. 316)

Σχόλιο:

Η φράση αυτή δείχνει πόσο σημαντικό είναι να υπάρχει εμπιστοσύνη και ειλικρίνεια στις σχέσεις των ανθρώπων. Όταν κάποιος μας επιτρέπει να γνωρίσουμε τον πραγματικό του εαυτό, μας κάνει ένα πολύτιμο δώρο, γιατί δείχνει ότι μας εμπιστεύεται και δεν φοβάται να φανερώσει τα συναισθήματά του. Δεν είναι εύκολο να ανοιχθεί κάποιος σε άλλους. Χρειάζεται μεγάλο θάρρος και αληθινή αγάπη. Το απόσπασμα αυτό μας δείχνει πως η αληθινή φιλία χτίζεται με σεβασμό και εμπιστοσύνη. Όταν γνωρίζουμε πραγματικά έναν άνθρωπο, τότε γνωρίζουμε και λίγο καλύτερα τον εαυτό μας.

Απόσπασμα 3:

«Από τότε που μπόρεσα να κυριαρχήσω στον εαυτό μου και να βάλω στην άκρη τα όνειρα της νιότης μου, χωρίς να σταματήσω να αναλογίζομαι ποιος ήμουν, ποιος είμαι και ποιος θα μπορούσα να είμαι, από τότε λοιπόν βλέπω τη ζωή με έναν δικό μου τρόπο.» (σελ. 440)

Σχόλιο:

Το απόσπασμα αυτό μιλά για τη στιγμή που ένας άνθρωπος μεγαλώνει και μαθαίνει να ελέγχει καλύτερα τον εαυτό του. Ο αφηγητής καταλαβαίνει ότι η ζωή δεν είναι μόνο όνειρα, αλλά και ευθύνες και πραγματικότητα. Το να «κυριαρχεί στον εαυτό του» σημαίνει ότι έχει αποκτήσει ωριμότητα και μπορεί να προχωρά χωρίς να χάνεται. Παρόλα αυτά, δεν ξεχνά ποιος ήταν και συνεχίζει να σκέφτεται ποιος θέλει να γίνει στο μέλλον. Αυτό δείχνει ότι γνωρίζει καλά τον εαυτό του. Το μήνυμα του αποσπάσματος είναι ότι ο άνθρωπος ωριμάζει πραγματικά όταν αποδέχεται το παρελθόν του και βλέπει τη ζωή με τον δικό του τρόπο. Έτσι βρίσκει δύναμη και ισορροπία μέσα του.

Επίλογος:

Η λογοτεχνία του Γιώργου Πολυράκη συγκινεί γιατί αποκαλύπτει το μεγαλείο των απλών ανθρώπων και τη δύναμη των συναισθημάτων τους. Οι «Σιωπηλές Κραυγές» είναι ένα βιβλίο που μας καλεί να ακούσουμε τη φωνή της ψυχής, αυτή που δεν ακούγεται, αλλά υπάρχει μέσα μας.

**Τα Παιδιά της Τζακαράντας – Τζουρτζιώτης Απόστολος,
μαθητής Β2 τμήματος 9^{ου} Γυμνασίου Τρικάλων**

Συγγραφέας

Η **Σαχάρ Ντελιτζανί**, Ιρανή συγγραφέας γεννημένη το 1983 στη φυλακή Εβίν της Τεχεράνης, παρουσιάζει στο πρώτο της μυθιστόρημα την προσωπική της ιστορία. Οι γονείς της συνελήφθησαν για αντικαθεστωτική δράση και η ίδια μεγάλωσε με τη μνήμη της φυλακής και της απώλειας. Το βιβλίο κυκλοφόρησε σε 27 χώρες, μεταξύ αυτών και στην Ελλάδα. Το πρώτο της μυθιστόρημα (2013), «Τα παιδιά της Τζακαράντας», είναι η προσωπική της ιστορία. Οι γονείς της συνελήφθησαν για αντικαθεστωτική δράση κατά του θεοκρατικού καθεστώτος στο Ιράν. Η μητέρα της μάλιστα ανακρίθηκε ενώ βρισκόταν σε τοκετό. Μεγάλωσε σε ένα

περιβάλλον όπου η μνήμη της φυλακής και η απώλεια ήταν πάντα παρούσες. Εμπνευσμένο από την ιστορία της οικογένειάς της και τις αφηγήσεις της μητέρας της.

Εποχή

Η Ισλαμική Επανάσταση του 1979 ανέτρεψε τη μοναρχία του Σάχη Παχλαβί και εγκαθίδρυσε την Ισλαμική Δημοκρατία. Επιβλήθηκαν αυστηροί θρησκευτικοί νόμοι και όσοι διαφωνούσαν φυλακίζονταν ή εκτελούνταν. Η φυλακή Εβίν έγινε σύμβολο καταστολής. Ισλαμική Επανάσταση (ή Ιρανική Επανάσταση) ήταν μια σειρά γεγονότων που κορυφώθηκαν το 1979 και οδήγησαν στην ανατροπή της φιλοδυτικής μοναρχίας του Σάχη Μοχάμαντ Ρεζά Παχλαβί στο Ιράν και στην εγκαθίδρυση της Ισλαμικής Δημοκρατίας, που ήταν εναντίον της Αμερικής. Επιβλήθηκε αυστηρός ισλαμικός ενδυματολογικός κώδικας (χιτζάμπ) για τις γυναίκες και εφαρμόστηκαν θρησκευτικοί νόμοι στην εκπαίδευση και στο δικαστικό σύστημα. Όσοι διαφωνούσαν συλλαμβάνονταν.

Περίληψη της Ιστορίας

Στη φυλακή Εβίν γεννιούνται παιδιά όπως η Νέντα και η Σεϊντά, ενώ άλλοι κρατούμενοι προσπαθούν να αφήσουν σημάδια αγάπης για τα παιδιά τους. Τα παιδιά μεγαλώνουν γύρω από το δέντρο της Τζακαράντας, που γίνεται σημείο μνήμης και ελπίδας. Οι ζωές τους σημαδεύονται από βία, απώλειες και διώξεις. Η Νέντα, ο Ομίντ και η Σεϊντά μεγαλώνουν χωρίς γονείς σε μια αυλή γύρω από ένα δέντρο τζακαράντας. Το δέντρο γίνεται σημείο αναφοράς και μνήμης. Οι ζωές τους διαμορφώνονται από τη βία της Ισλαμικής Επανάστασης, τις διώξεις, τις φυλακίσεις και τις απώλειες.

Ήρωες

Γενιά Γονέων (1980s)

Φαρίνα: Γεννά το παιδί της, τον Νίμα, μέσα στη φυλακή.

Σιβαάν και Μασούμε: Ζευγάρι αντιφρονούντων που αντιπροσωπεύει γενναιότητα και απώλεια.

Γενιά Παιδιών (2000s)

Νίμα: Αναζητά την αλήθεια για τη γέννησή του στη φυλακή.

Ομίντ: Γιος εκτελεσμένου κρατούμενου, παλεύει με το τραύμα της απώλειας.

Σαμπά: Ζει στην Ιταλία και προσπαθεί να συνδέσει τη ζωή της με την ιστορία της οικογένειάς της.

Το Δέντρο Τζακαράντα – Σύμβολο

Το δέντρο με τα μωβ λουλούδια συμβολίζει:

Μνήμη: Οι ρίζες κρατούν τις ιστορίες ζωντανές.

Ελπίδα: Η ζωή ανθίζει ακόμη και πάνω από τάφους, ως σύμβολο ελευθερίας.

Σημασία Βιβλίου

Το έργο θέτει ερωτήματα για τη θυσία και την ιδεολογία. Διδάσκει ότι η ελευθερία δεν είναι δεδομένη αλλά αποτέλεσμα αγώνα. Η τζακαράντα γίνεται υπενθύμιση ότι η ελευθερία δεν μπορεί να θαφτεί και ότι η μνήμη και η ελπίδα παραμένουν ζωντανές.

Εργασία

του μαθητή **Ευάγγελου Καρακώστα**

Τμήματος Β2 9^{ΟΥ} ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

Τα παιδικά χρόνια

του Μαξίμ Γκόργκι

Στο μυθιστόρημα με τίτλο <<**Τα παιδικά χρόνια**>>, το οποίο είναι το πρώτο μέρος της αυτοβιογραφικής τριλογίας, ο συγγραφέας και ήρωας Μαξίμ Γκόργκι μας διηγείται την ζωή του όταν ήταν μικρό παιδί. Από την αρχή της ιστορίας καταλαβαίνουμε ότι η ζωή του δεν ήταν και τόσο εύκολη. Ο πατέρας του πεθαίνει νωρίς, όταν ήταν ακόμα πολύ μικρός και γι' αυτόν τον λόγο πήγε να μείνει στο σπίτι του παππού του. Σε αυτό το σπίτι το θα περάσει σχεδόν όλη του την παιδική ηλικία.

Όμως, το σπίτι του παππού δεν ήταν καθόλου ήρεμο. Ο παππούς ήταν πολύ αυστηρός και συχνά φώναζε και θύμωνε πολύ εύκολα. Οι δύο θείοι του Μαξίμ καυγάδιζαν όλη την ώρα για τα χρήματα και για το ποιος θα έχει το πάνω χέρι στην δουλειά όπου συνεργάζονταν. Όλα αυτά δημιουργούσαν ένα περιβάλλον γεμάτο ένταση, κάτι που επηρέαζε τον μικρό Μαξίμ. Αυτή όμως που τον καταλαβαίνει περισσότερο από όλους ήταν η γιαγιά του. Ήταν διαφορετική. Ήταν καλή, τρυφερή και πάντα προσπαθούσε να βοηθήσει στις δυσκολίες στο σπίτι. Ο Μαξίμ την θαύμαζε πολύ. Η γιαγιά του έδινε δύναμη και τον έκανε να βλέπει τον κόσμο με καλοσύνη. Για εκείνον ήταν σαν μια ζεστή

αγκαλιά που μέσα στη λύπη και στεναχώρια ήταν αυτή που τον συμβούλευε και του έδειχνε πάντα το σωστό παράδειγμα .

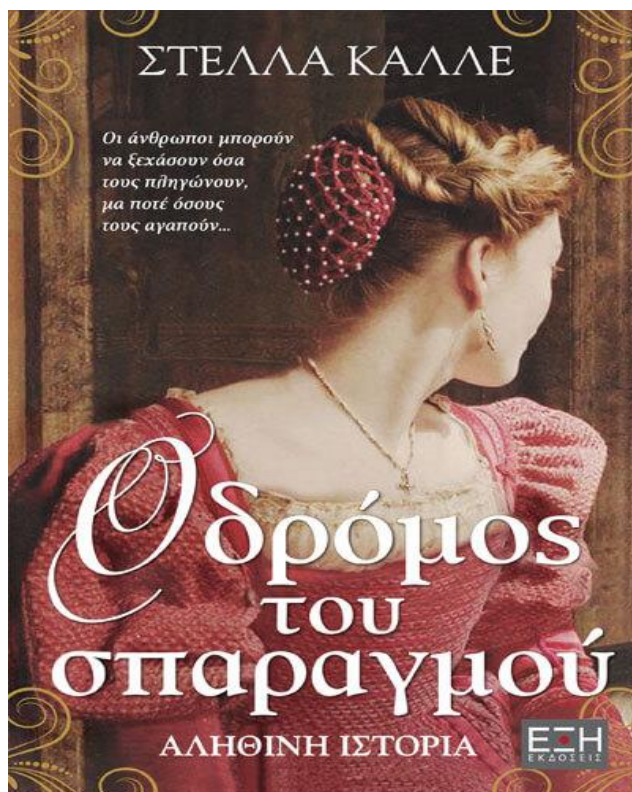
Καθώς ο Μαξίμ μεγάλωνε άρχισε να καταλαβαίνει και να αντιλαμβάνεται καλύτερα τις καταστάσεις και τους ανθρώπους γύρω του .Έβλεπε πως ο φόβος και η φτώχεια μπορούσαν να κάνουν τους ανθρώπους σκληρούς .Στο βιβλίο βλέπουμε πολλούς ανθρώπους που πέρασαν από το σπίτι των παππούδων του .Κάποιοι ήταν καλοί και βοηθούσαν τον Μαξίμ να καταλάβει τη ζωή .Όμως ήταν και κάποιοι άγριοι και άδικοι .Από όλους ο μικρός ήρωας μαθαίνει πράγματα ακόμα και από αυτά που τον πλήγωναν .Ένας από τους σημαντικούς χαρακτήρες ήταν η μητέρα του η οποία παντρεύτηκε ξανά και τον άφησε για λίγο στους παππούδες του .Αυτό τον δυσκολεύει γιατί νιώθει μοναξιά.

Όταν η κατάσταση στο σπίτι δυσκολεύει, ο Μαξίμ αναγκάζεται να δουλέψει από μικρός. Δουλεύει σε διάφορες δουλειές συχνά σκληρές και απόμακρες για ένα παιδί .Όμως μέσα από αυτές τις εμπειρίες αρχίζει να γνωρίζει τον πραγματικό κόσμο και όχι μόνο αυτόν που έβλεπε στο σπίτι .Γνωρίζει και καλούς ανθρώπους που τον βοήθησαν αλλά και ανθρώπους που τον στεναχώρησαν .Το βιβλίο μας δείχνει πως ο Μαξίμ βλέπει σιγά σιγά τον κόσμο και αρχίζει να καταλαβαίνει πως ο κόσμος είναι και καλός, αλλά και κακός. Είναι γεμάτος αντιθέσεις .Από τη μία υπάρχει σκληρότητα και από την άλλη αγάπη καλοσύνη και ελπίδα .Ο Μαξίμ θυμούμενος την παιδική του ηλικία μας δείχνει πως ακόμα και στις πιο δύσκολες συνθήκες ένα παιδί μέσα του μπορεί να κρατήσει την καλοσύνη και την δύναμη να συνεχίσει αυτό που αγαπά .

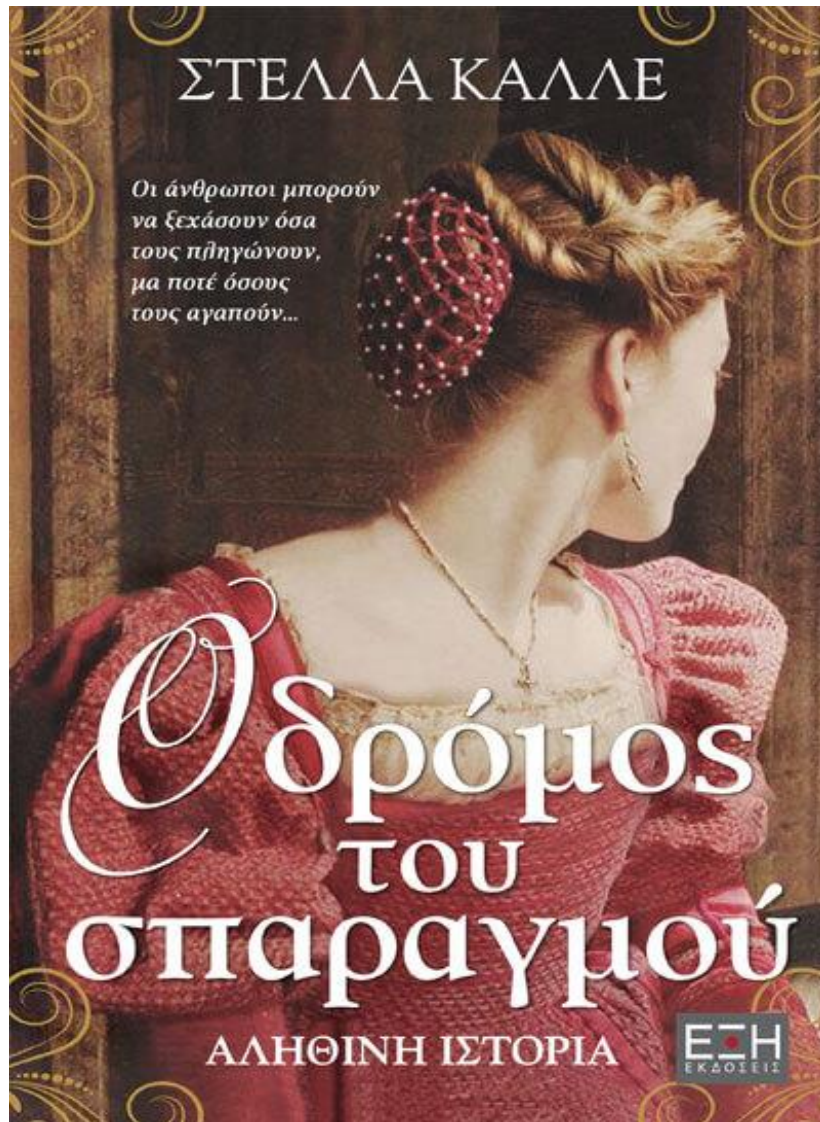
Τέλος, ο αναγνώστης καταλαβαίνει ότι όλα τα βιώματα βοήθησαν τον Μαξίμ να γίνει ένας άνθρωπος που πιστεύει στην δικαιοσύνη και στον αγώνα για έναν καλύτερο κόσμο .Παρά τις δυσκολίες της ζωής του, ο μικρός Μαξίμ κατάφερε να επιβιώσει και να γίνει πιο δυνατός.

Εγώ προσωπικά νιώθω πολλά θετικά και αρνητικά συναισθήματα διαβάζοντας το βιβλίο. Νιώθω μεγάλη λύπη και στεναχώρια για τις δυσκολίες που πέρασε ο Μαξίμ, αγάπη και ελπίδα όταν σκέφτομαι τη γιαγιά του, αλλά και χαρά και

συγκίνηση γιατί τελικά έγινε ένας καλός και αξιοπρεπής άνθρωπος.

Οι εντυπώσεις μου από το βιβλίο 'Ο Δρόμος του Σπαραγμού'

Το ιστορικό μυθιστόρημα της Στέλλας Καλλέ, περιγράφει τη ζωή μιας έξυπνης, όμορφης και δυναμικής κοπέλας, της Φανής.

Η Φανή μεγάλωσε σε μια φτωχή οικογένεια, όμως η ζωή της άλλαξε προς το καλύτερο όταν γνώρισε τον άντρα της τον Παναγιώτη. Ήταν ένας πλούσιος, γοητευτικός άντρας, ερωτευμένος με τη Φανή, με την οποία παντρεύτηκαν και ζούσαν ευτυχισμένοι με τα τρία παιδιά τους, την Μαρία, τον Ανδρέα και τον Στέφανο. Ένα μοιραίο λάθος τους, όμως, κόστισε την ευτυχία τους και τους σημάδεψε για πάντα. Δεν προσκάλεσαν την νονά του Παναγιώτη στον γάμο τους και εκείνη τους καταράστηκε. Μια κατάρα, που έμελε να σημαδέψει το μέλλον τους και την όμορφη ζωή τους.

Μετανάστευαν από πόλη σε πόλη λόγω του πολέμου και της φτώχειας και αναγκάστηκαν να πουν αντίο στους αγαπημένους τους. Το πιο δύσκολο πράγμα όμως που αναγκάστηκε να κάνει η Φανή ήταν να αποχαιρετήσει για πάντα τα παιδιά της. Ο Ανδρέας πέθανε από φυματίωση και ο Στέφανος, που ακολούθησε τον αντιστασιακό πατέρα του στα βουνά, δολοφονήθηκε από τον επιστήθιο φίλο του. Η Φανή δεν συγχώρεσε ποτέ στην πραγματικότητα τον άντρα της, που παρέσυρε το γιο τους στην αντίσταση.

Η κόρη τους Μαρία, πέθανε στην γέννηση του δεύτερου παιδιού της. Το πρώτο παιδί της, το ονόμασαν Παναγιώτη από τον παππού του και το δεύτερο το ονόμασαν Χρυσούλα. Η φτώχεια δεν τους επέτρεψε να κρατήσουν κοντά τους την μικρή Χρυσούλα και για αυτό την έδωσαν σε μια εύπορη οικογένεια, για να έχει μια καλύτερη τύχη.

Τα χρόνια περνούσαν και οι καρδιές της Φανής και του Παναγιώτη βάραιναν όλο και περισσότερο από τις απώλειες των παιδιών τους. Γνώρισαν εγγόνια και δισέγγονα και αυτό τους έφερε λίγη ευτυχία όμως ποτέ δεν μπόρεσαν να καλύψουν το κενό που άφησε στην ψυχή τους ο θάνατός τους. Ο Παναγιώτης έφυγε από τη ζωή ζητώντας συγγνώμη από την Φανή για όλα τα λάθη που είχε κάνει όσο ζούσαν ακόμα ευτυχισμένοι, χωρίς τύψεις και στενοχώριες. Μετά από λίγα χρόνια έφυγε από τη ζωή και η Φανή αποχαιρετώντας τη νύφη της, τον εγγονό της και τα δισέγγονά της. Παρ' όλο που δεν έβλεπε και δεν μιλούσε πλέον, όλοι μπορούσαν να καταλάβουν τι ήθελε να τους πει η Φανή. Ένα ευχαριστώ και ένα αντίο.

Διαβάζοντας το βιβλίο ένιωθα έναν απερίγραπτο ενθουσιασμό για τη συνέχεια, ταυτόχρονα όμως και ένα αίσθημα συμπόνιας και συγκίνησης για την ζωή των ηρώων. Κάποιες φορές βυθίζομουν στο βιβλίο και έχανα τον κόσμο γύρω μου. Ζωντανές σκηνές που σου προκαλούσαν δέος και σε έκαναν να νιώθεις πως βρίσκεσαι μέσα στην ιστορία. Με έκανε να καταλάβω ότι στη ζωή μπορεί να συναντάς δυσκολίες και να αντιμετωπίζεις προβλήματα, πρέπει όμως να συνεχίζεις και να προχωράς παρά τις πληγές που σου προκαλεί και τα πικρά συναισθήματα που σου αφήνει.

Το βιβλίο με έβαλε σε σκέψεις καθώς μιλάει για τη ζωή των ανθρώπων κατά τη διάρκεια του πολέμου και τα σημάδια που άφησε στις ψυχές τους. Κατάλαβα τα συναισθήματα των ανθρώπων καλύτερα και πώς αυτά επηρεάζουν τις αποφάσεις και ολόκληρη τη ζωή τους. Η σημασία της οικογένειας και η πίστη σου σε αυτή, κάποιες φορές σε βοηθά να ξεπεράσεις κάθε εμπόδιο που συναντάς στο δρόμο σου. Μου έμαθε ότι δεν μπορείς να διαγράψεις το παρελθόν όμως μπορείς να φτιάξεις

το μέλλον σου όπως εσύ επιθυμείς. Μια φράση της συγγραφέως, έρχεται συχνά πια στο μυαλό μου : ***‘ Οι άνθρωποι μπορούν να ξεχάσουν όσα τους πληγώνουν , μα ποτέ όσους τους αγαπούν...’***

**Νταλούκα Βέρα, μαθήτρια Β2 τμήματος του 9^{ου}
Γυμνασίου Τρικάλων
Για την κ. Ηλιάδη Αμαλία.**